

Leerling van school voor voortgezet onderwijs is beschuldigd van het boosaardig manipuleren met computergegevens. De rol van andere leerlingen bij het gebeuren is buiten beschouwing gebleven. De maatregelen die tegen de leerling werden getroffen, waren overtrokken.

06/07 Z- 05, Klachtencommissie voor het katholiek onderwijs, 6 december 2006

De klacht is afkomstig van mevrouw A, belast met de voogdij over de minderjarige B, leerling van College X. Zij is gericht tegen de heer K, mevrouw L en de heer M, respectievelijk als rector, onderwijsmanager en docent technologie verbonden aan College X.

Inhoud van de klacht:

B is actief op het gebied van de ict. Onverplicht heeft hij op dat terrein allerlei activiteiten verricht waar de school profijt van had. Dikwijls was B na schooltijd op de technologieafdeling van de school te vinden om daar nog het een en ander in orde te brengen. In zijn ijver is B daarbij betrokken geraakt bij handelingen, waar hij zich beter verre van had kunnen houden. College X is daardoor B van boosaardig manipuleren gaan beschuldigen.

Een zware beschuldiging die tegen B is ingebracht is, dat hij het computerwachtwoord van de heer M zou hebben gekraakt. Diens wachtwoord bleek op een gegeven moment voor iedereen op school op iedere computer toegankelijk te zijn.

Als B al blaam treft, is er geen rekening mee gehouden dat de heer M zelf de gelegenheid heeft geboden om aan zijn wachtwoord brede bekendheid te doen geven. Deze heeft zijn wachtwoord namelijk ingelogd op een computer die de leerlingen ter beschikking stond.

De schuld van het breed bekend worden van het wachtwoord van de heer M wordt door College X eenzijdig bij B gelegd. De mogelijke rol daarin van andere leerlingen is buiten beschouwing gebleven.

Toen doorgedrongen was dat het wachtwoord van de heer M algemeen bekend geworden was, werd B's naam ook in verband gebracht met de diefstal van een handscanner en van een micro-switch, die enige tijd daarvoor had plaatsgevonden.

Er werd bovendien B nagedragen dat hij uit naam van een leraar, de heer N, zonder diens toestemming een enquête rond had laten gaan. Er is daarbij aan voorbij gegaan dat B gebruik had gemaakt van een bericht dat hij het jaar daarvoor met instemming van de desbetreffende docent had verzonden.

Daarnaast werd B beschuldigd van het vervalsen van een schoolsleutel. B had een sleutel namelijk zo bijgevijld dat die op de hoofdeurop van de school paste. Men heeft zich onvoldoende gerealiseerd dat hij daarmee geen kwade bedoelingen had, maar dat hij wilde aantonen hoe toegankelijk de school voor onbevoegden was.

Ook kwam naar boven dat B in 2004 onder de naam van een functionaris van de school e-mailcontact heeft opgenomen met de bibliotheek te A, waaraan hij om bepaalde codes vroeg. Hij heeft die ook gekregen. Hij had met deze actie geen kwade bedoelingen. Toch heeft College X B deze actie hoogst kwalijk genomen.

De reacties van de school op de bewuste handelingen, voor zover B's rol daarin vaststaat, zijn als overtrokken te kenschetsen. Er is tegen B een negatieve vooringenomenheid ontstaan. B is beschuldigd van onregelmatigheden, zonder dat voor alle overtuigend bewijs kon worden aangedragen. Van foute activiteiten waarbij meer mensen betrokken waren, is B als enige als schuldige aangewezen. De school heeft zelfs bepaalde activiteiten van B als strafbare feiten voorgesteld. Er is zelfs met inschakeling van de politie geschermd.

Er is ook gesuggereerd dat B een hulpverleningstraject moest volgen.

Geopperd is dat B naar een andere school zou moeten.

B is gestraft met uitsluiting tot de zomervakantie van computergebruik voor het vak Nederlands. Hij heeft bovendien voor twee perioden voor het vak technologie een zes gekregen, terwijl hij een hogere cijfers verdiend had.

Beoordeling door de Commissie:

Gebleken is dat in het schooljaar 2005/2006 College X bezig was met een nieuwe leer methode op het gebied van de technologie. Bij de invoering daarvan werden ook leerlingen betrokken. B gaf daarbij blijk van een zeer grote betrokkenheid. Hij was in dat verband ook dikwijls na

schooltijd op de technologieafdeling van de school aanwezig. Aanvankelijk gaf de inzet van B de heer M, leraar technologie, reden tot tevredenheid.

Het is de school echter duidelijk geworden dat B zich bij zijn activiteiten op het gebied van de ict niet hield aan wat van hem als een behoorlijk handelend leerling mocht worden verwacht.

Zo is gebleken dat hij op enig moment door zogenaamd namens de systeembeheerder van de school op te treden zich onder valse voorwendselen de toegangscodes tot de bibliotheek van Plaats A heeft weten te verschaffen. Toen dat was ontdekt, mocht hij enige tijd niet meer in die bibliotheek komen en heeft hij van de school een berisping gekregen.

Ook staat vast dat B zogenaamd namens de heer N, zijn mentor, buiten diens medeweten een enquête via de e-mail heeft verzonden aan zijn klasgenoten. Het ging daarbij niet om, zoals klaagster stelt, om een reeds eerder door de school gebruikte enquête, maar om één die door B zelfstandig was opgesteld. De heer N was het, toen hij kennis kreeg van de inhoud van de enquête, daarmee niet eens.

Weer later bleek dat het wachtwoord van de heer M tot diens grote schrik op school bekend was geworden. Dit was veroorzaakt doordat gebruik was gemaakt van een programma dat B - volledig buiten medeweten van de school - op school had geïntroduceerd. Dit algemeen bekend worden van het wachtwoord worden van de heer M zou zowel voor hemzelf als voor de school noodlottige consequenties kunnen hebben.

Weliswaar is niet onomstotelijk vast komen te staan dat B zelf het wachtwoord van de heer M algemeen bekend heeft gemaakt, maar aangesproken op de mogelijke consequenties van het introduceren van een programma om wachtwoorden te ontcijferen, gaf hij geen blijk van enig inzicht in de draagwijdte van zijn handelen.

Dat de heer M op een eerder tijdstip zelf zijn wachtwoord had ingetoetst op een computer die ook door leerlingen wordt gebruikt is in dit verband volstrekt niet van belang, nu hij daarmee niet iets heeft gedaan wat in zijn vak ongebruikelijk is. Een leraar technologie moet met het respecteren van zijn privacy van alle op school hem ter beschikking staande materialen vrijelijk gebruik kunnen maken.

Om B niet nog meer onheil te laten aanrichten is hij door de school enige tijd buitengesloten geweest van het gebruik van de computer. Hij mocht ook enige tijd geen lessen technologie volgen. Ook heeft de school de politie geraadpleegd om na te gaan, of er bij de gedragingen van B mogelijk sprake was van strafbare feiten.

Een moeilijkheid voor de school was in dit verband het geven van een cijfer voor het vak technologie. B mocht immers de lessen technologie niet bijwonen en hij kon in die periode dan ook bepaalde toetsen niet afleggen. Om B niet te benadelen heeft de school tweemaal hem het cijfer zes gegeven voor technologie. Zijn vaardigheden zouden echter een hoger cijfer rechtvaardigen. De school wilde echter het verrichten van niet te tolereren activiteiten niet in de hand werken door B met een hoog cijfer te belonen.

Daarbij ging het om cijfers voor een vak dat bij de beoordeling van toelating op het havo geen rol speelt.

Naast wat B op het gebied van de ict werd verweten, speelde nog een kwestie van een nagemaakte schoolsleutel. B was op een gegeven moment in het bezit van een sleutel die op een schooldeur paste. Hij heeft weliswaar toegegeven een sleutel te hebben nagemaakt, maar hij zou dat alleen hebben gedaan met de intentie aan te geven hoe gemakkelijk een schoolsleutel na te maken was.

Toen B's naam in verband met de bovengenoemde onregelmatigheden was genoemd, werd hij ook nog eens verdacht van diefstal van een handscanner en van een microswitch. Volgens de heer M was die verdenking gebaseerd op uiteenlopende verklaringen die B terzake heeft afgelegd.

Mogelijk heeft, zoals klaagster nadrukkelijk stelt, jeugdige argeloosheid een rol gespeeld bij B, maar dat kan er nimmer toe leiden dat een school niet zou mogen optreden tegen handelingen als in het onderhavige geval door B hebben plaatsgevonden. Met name in gevallen waarin een overtreder van de regels de gevolgen van zijn handelen niet overziet, is waakzaamheid geboden.

Naar het oordeel van de Commissie kon College X in redelijkheid aannemen dat een aantal onregelmatigheden uitsluitend, dan wel in hoofdzaak aan B toegeschreven konden worden. Het gegeven dat hij herhaaldelijk, op gepleegde handelingen aangesproken, onderling afwijkende verklaringen aflegde kon daarbij ook gewicht in de schaal leggen.

Voor het treffen van maatregelen in de richting van B was er dan ook alle reden.

College X kon daarbij in redelijkheid tot de bevinding komen dat B hulp van een professionele instantie nodig had. Nadrukkelijk is verklaard dat bezorgdheid om het welzijn van B in dat verband de belangrijkste overweging vormde.

In het raadplegen van de politie vermag de Commissie evenmin iets afkeurenswaardigs te zien. Het algemeen bekend worden van het wachtwoord van de heer M was ernstig genoeg om bij de mogelijke strafrechtelijke aspecten daarvan stil te staan.

College X kon in redelijkheid besluiten B gedurende bepaalde tijd uit te sluiten van de lessen technologie. B moest niet de gelegenheid krijgen om – al dan niet gewild- de schade voor de school nog eens te vergroten.

Dat gesuggereerd is dat B na de incidenten waarbij hij betrokken was naar een andere school zou moeten, kan zijn oorzaak vinden in de verstoring van de verhoudingen die was ontstaan tengevolge van de gesignaleerde onregelmatigheden.

Samenvattend is de Commissie van oordeel dat haar bij dit alles niet gebleken is, dat College X bij het treffen van maatregelen de grenzen van wat in verhouding staat met de ernst van de door B gestelde gedragingen, is overschreden. Wel plaatst zij een vraagteken bij straffen door middel van lagere cijfers dan de eerdere prestaties rechtvaardigen.

De Commissie verklaart de klacht in haar volle omvang ongegrond.

Aanbeveling:

De Commissie adviseert College X om het inschakelen van de externe vertrouwenspersoon te overwegen, wanneer de communicatie over het treffen van maatregelen tegen een leerling op sterke weerstanden bij de ouders en/of verzorgers stuit